

4^ο Εβδομαδιαίο Δελτίο για τις Οικονομικές Επιπτώσεις του Κορωνοϊού

Ευρωπαϊκές Εξελίξεις (03/04 – 10/04)

"(...) the three new EU safety nets (...) add up to around half a trillion euros: a step-change in the economic coordination within our Union." - Mario Centeno, Πρόεδρος της Ευρωμάδας

"Καλούμε όλα τα Ευρωπαϊκά κράτη να αρθούν στο ύψος των εξαιρετικών περιστάσεων έτσι ώστε να μπορέσουμε να καταλήξουμε σε μία φιλόδοξη συμφωνία." - Bruno Le Maire & Olaf Scholz, Υπουργοί Οικονομικών Γαλλίας & Γερμανίας

"It is vital that the fiscal response to this crisis is undertaken with sufficient force in all parts of the euro area." - Christine Lagarde, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

- Απόφαση για προσωρινή τροποποίηση του κανονισμού για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Άπορους (TEBA), παρέχοντας, μεταξύ άλλων, δυνατότητα χρηματοδότησης προγραμμάτων χωρίς συμμετοχή των κρατών-μελών.

Συμβούλιο
της ΕΕ

- Χαλάρωση των κριτηρίων αποδοχής τίτλων ως εγγυήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, τα ελληνικά κρατικά ομόλογα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εγγυήσεις για τις πράξεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

ΕΚΤ

- Έγκριση των κρατικών ενισχύσεων που έχουν αποφασιστεί από την Ελλάδα, Ουγγαρία, Δανία, Κροατία, Πορτογαλία, Ολλανδία, Λιθουανία, Πολωνία και το Λουξεμβούργο.

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

Eurogroup 9^{ης} Απριλίου

- Παροχή χρηματοδότησης μέσω του ESM στα κράτη-μέλη του ευρώ για δαπάνες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με υγειονομικά κόστη, με όριο 2% του ΑΕΠ του αιτούντος μέλους. Η συνολική χρηματοδότηση που παρέχεται υπολογίζεται στα €240 δισ.
- Έγκριση του πλάνου στήριξης απασχόλησης (SURE) ύψους €100 δισ.
- Δημιουργία πανευρωπαϊκού ταμείου εγγυήσεων ύψους €25 δισ. για τη στήριξη δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων συνολικού ύψους €200 δισ.
- Προοπτική δημιουργίας ενός Ταμείου Ανάκαμψης, λεπτομέρειες του οποίου θα διευθετηθούν στην πορεία

Μέτρα εθνικών κυβερνήσεων (03/04 – 10/04)

ΗΒ: Απόφαση της Τράπεζας της Αγγλίας για παροχή άμεσης βραχυπρόθεσμης νομισματικής χρηματοδότησης στην κυβέρνηση με επέκταση του ορίου του ειδικού λογαριασμού "Ways and Means Facility"

ΗΠΑ: Απόφαση της Fed για παροχή επιπλέον χρηματοδότησης \$2,3 τρις. για τη στήριξη νοικοκυριών, επιχειρήσεων, πολιτειών και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ιαπωνία: Ανακοίνωση πακέτου στήριξης της οικονομίας ύψους \$357 δισ.

Πολωνία: Επέκταση του πακέτου στήριξης της οικονομίας κατά \$24 δισ., μέρος του οποίου θα κατευθυνθεί υπό τη μορφή επιδοτήσεων σε επιχειρήσεις που δεν θα προβούν σε απολύσεις.

Αυστρία: Απόφαση για άνοιγμα ορισμένων κατηγοριών καταστημάτων από τις 14 Απριλίου. Παρόμοια μέτρα χαλάρωσης θα εφαρμοστούν από τη Δανία και την Τσεχία.

Ελβετία: Διπλασιασμός του πακέτου χρηματοδότησης μικρών επιχειρήσεων σε 40 δισ. CHF.

Σιγκαπούρη: Ανακοινώθηκε τρίτο πακέτο στήριξης της οικονομίας ύψους 5,1 δισ. SGD. Περιλαμβάνει εισοδηματικές μεταβιβάσεις στα νοικοκυριά και στήριξη μισθολογικού κόστους.

Ταϊλάνδη: Έγκριση τρίτου πακέτου ύψους \$58 δισ. που περιλαμβάνει δάνεια και αναστολή δανειακών υποχρεώσεων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθώς και ένα ταμείο στήριξης της ρευστότητας της αγοράς εταιρικών ομολόγων.

Ανάλυση μέτρων⁷ (16/03 – 10/04)

	ΕΕ	Γαλλία	Ιταλία	Γερμανία	Ολλανδία	Αυστρία	Δανία	Ισπανία	Ελλάδα	Πορτογαλία	Ιρλανδία
A. Δημοσιονομικά Μέτρα¹	€65 δισ.	€29,2 δισ.	€16 δισ.	€126 δισ.	€15,6 δισ.	€19 δισ.	55,9 δισ. DKK	€8,8 δισ.	€3,92 - 3,97 δισ.	€1 δισ. ¹	€7,2 δισ. ¹
B. Μέτρα Νομισματικής Πολιτικής (Σύνολο)	€1,9 τρισ. ²	-	-	-	-	-	Επέκταση προγράμματος πιστωτικής διευκόλυνσης των τραπεζών	-	-	-	-
Γ. Δάνεια/ Δανειακές Εγγυήσεις	€580 δισ.	€302 δισ.	€130 δισ.	€600 δισ.	Απροσδιόριστο	€9 δισ.	66 δισ. DKK ³	€112,4 δισ.	Έως €3 δισ.	€3,7 δισ.	€400 εκατ. ⁴
Δ. Αναστολή Είσπραξης Φόρων	-	€19 δισ. ⁵	€10,7 δισ.	€500 δισ.	€45 – 60 δισ.	Μέχρι €10 δισ.	165 δισ. DKK ³	€14 δισ.	€4,11 δισ.	€6,2 δισ.	-
Ε. Μέτρα Στήριξης της Αγοράς Εργασίας⁶	-	Κάλυψη μισθών κατά 70% για άτομα σε καθεστώς μερικής ανεργίας	Πάγωμα απολύσεων & χρονική επέκταση επιδόματος ανεργίας	Χρηματοδότηση του υπάρχοντος συστήματος στήριξης εισοδήματος των ανέργων	Στήριξη μισθολογικού κόστους έως 90% (επιχειρήσεις με τουλάχιστον 20% μείωση στα έσοδα)	Στήριξη μισθολογικού κόστους κλιμακωτά ανάλογα με το ύψος του μισθού έως 90% του χρόνου εργασίας	Στήριξη μισθολογικού κόστους έως 75% (επιχειρήσεις με τουλάχιστον 20% μείωση στα έσοδα)	Κάλυψη μισθών κατά 70% ⁶	Παροχή βοήθηματος €800 σε εργαζόμενους υπό αναστολή σύμβασης εργασίας σε πληττόμενους κλάδους	Στήριξη μισθολογικού κόστους έως 75% (επιχειρήσεις με τουλάχιστον 40% μείωση στα έσοδα)	Αύξηση επιδόματος ανεργίας και στήριξη μισθολογικού κόστους έως 70% (όριο €410/εβδομάδα)

¹ Δεν περιλαμβάνει τα μέτρα αναστολής εισπραξης φόρων καθώς και τα προγράμματα κρατικών εγγυήσεων/δανείων. Για την Πορτογαλία και την Ιρλανδία, το δημοσιονομικό κόστος αναμένεται υψηλότερο καθώς έχουν ληφθεί μέτρα το κόστος των οποίων δεν είναι γνωστό προς το παρόν.

² Συμπεριλαμβάνει το Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP), συνολικής αξίας €750 δισ., και την αύξηση κατά €120 δισ. των αγορών στο πλαίσιο του Asset Purchase Programme (APP).

³ Εκτίμηση Nordea

⁴ Δεν αφορά στο σύνολο της αξίας των μέτρων καθώς μέρος της αξίας αυτών δεν έχει εκτιμηθεί

⁵ Η γαλλική κυβέρνηση ανακοίνωσε συνολικό πακέτο αναστολής και διαγραφής φορολογικών υποχρεώσεων συνολικού ύψους €32 δισ. Καθώς δεν έχει εξειδικευθεί η αξία των δύο μέτρων ξεχωριστά, υιοθετούμε την εκτίμηση του Ινστιτούτου Bruegel περί ίσου καταμερισμού του πακέτου. Επομένως, τα €16 δισ. διαγραφών έχουν προστεθεί στα δημοσιονομικά μέτρα ενώ τα υπόλοιπα €16 δισ. έχουν προστεθεί στην κατηγορία αναστολής εισπραξης φόρων.

⁶ Το κόστος τους – εφόσον εξειδικεύεται – συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό δημοσιονομικό κόστος.

⁷ Τα δεδομένα προέρχονται από το ΔΝΤ, τον ΟΟΣΑ, το Ινστιτούτο Bruegel καθώς και επίσημες ανακοινώσεις των κυβερνήσεων.

	ΗΠΑ	Καναδάς	Αυστραλία	ΗΒ	Ρωσία	Ινδία	Βραζιλία
A. Δημοσιονομικά μέτρα (Σύνολο)⁸	≈\$1,4 τρισ.	52 δισ. CAD	193,8 δισ. AUD	£56,2 δισ. (εκτίμηση ⁹)	400 δισ. RUB	1,7 τρισ. INR	≈ \$84 δισ.
B. Μέτρα Νομισματικής Πολιτικής (Σύνολο)	Απεριόριστο	Δεν εξειδικεύεται	Τουλάχιστον. 90 δισ. AUD	Τουλάχιστον £200 δισ.	Δεν εξειδικεύεται	1,95 τρισ. INR	≈ \$280 δισ.
B1. Αγορές Ομολόγων	Δεν εξειδικεύεται	Δεν εξειδικεύεται	Δεν εξειδικεύεται	£200 δισ.	Δεν εξειδικεύεται	9,25 δισ.	-
B2. Χρηματοδότηση τραπεζών	Δεν εξειδικεύεται	Δεν εξειδικεύεται	90 δισ. AUD	Δεν εξειδικεύεται	500 δισ. RUB	1,94 τρισ. INR	≈ \$280 δισ.
Γ. Δάνεια/Δανειακές Εγγυήσεις	\$500 δισ.	10 δισ. CAD	35 δισ. AUD	£330 δισ. ¹⁰	Δεν εξειδικεύεται	-	≈ \$12 δισ.
Δ. Αναστολή Είσπραξης Φόρων	\$221 δισ.	55 δισ. CAD	-	£30 δισ.	Δεν εξειδικεύεται	-	Δεν εξειδικεύεται
Ε. Μέτρα Στήριξης της Αγοράς της Εργασίας¹¹	\$250 δισ. (μέσω επιδομάτων ανεργίας)	Παροχή στήριξης 2000 CAD/μήνα σε άτομα με απώλεια εισοδήματος	Στήριξη μισθολογικού κόστους με παροχή ανά δύο εβδομάδες 1500 AUD/εργαζόμενο	Στήριξη μισθού κατά 80%	-	Αύξηση μισθού για εργάτες που έχουν ενταχθεί σε κρατικό πρόγραμμα απασχόλησης αγροτών	Παροχή βοήθειας \$120 σε ανέργους και στους άτυπα απασχολούμενους

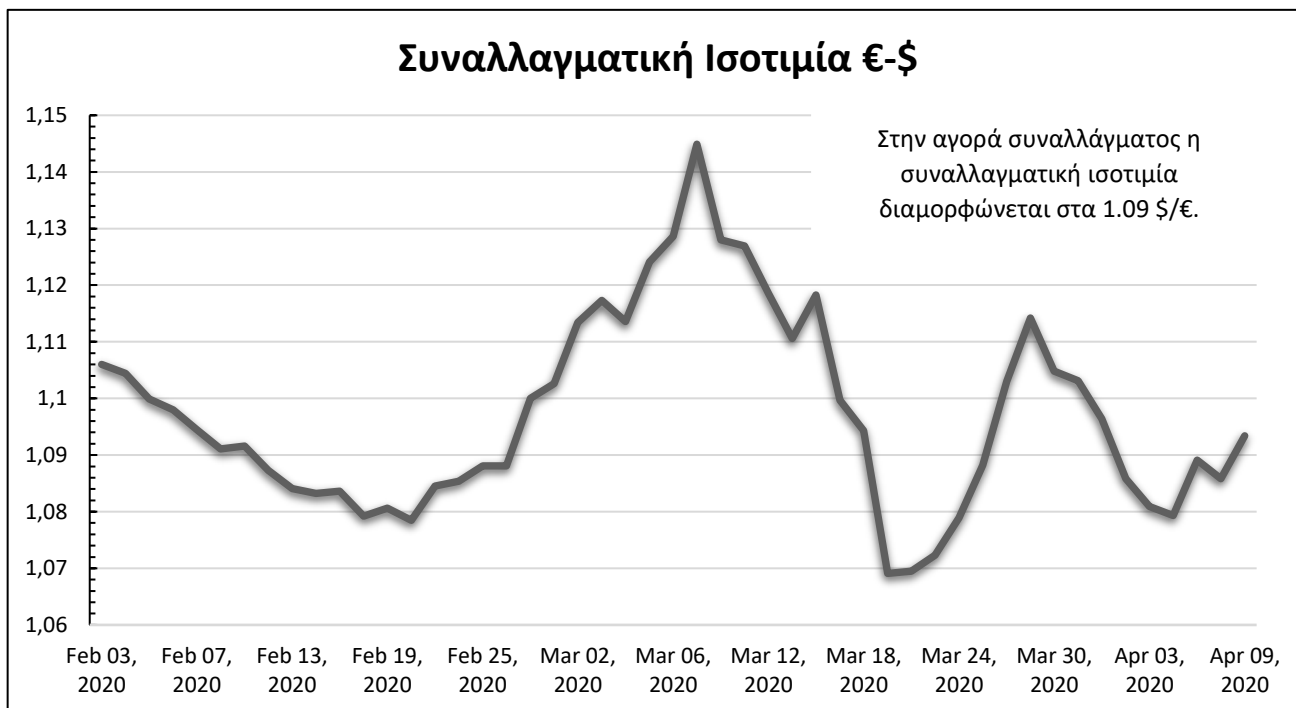
⁸ Δεν περιλαμβάνει τα μέτρα αναστολής εισπραξης φόρων καθώς και τα προγράμματα κρατικών εγγυήσεων/δανείων με εξαίρεση τη Ρωσία, την Ινδία και τη Βραζιλία για τις οποίες δεν έχει εξειδικευθεί η κατανομή του συνολικού πακέτου.

⁹ Θα κυμανθεί ανάλογα με το συνολικό δημοσιονομικό κόστος στήριξης των μισθών.

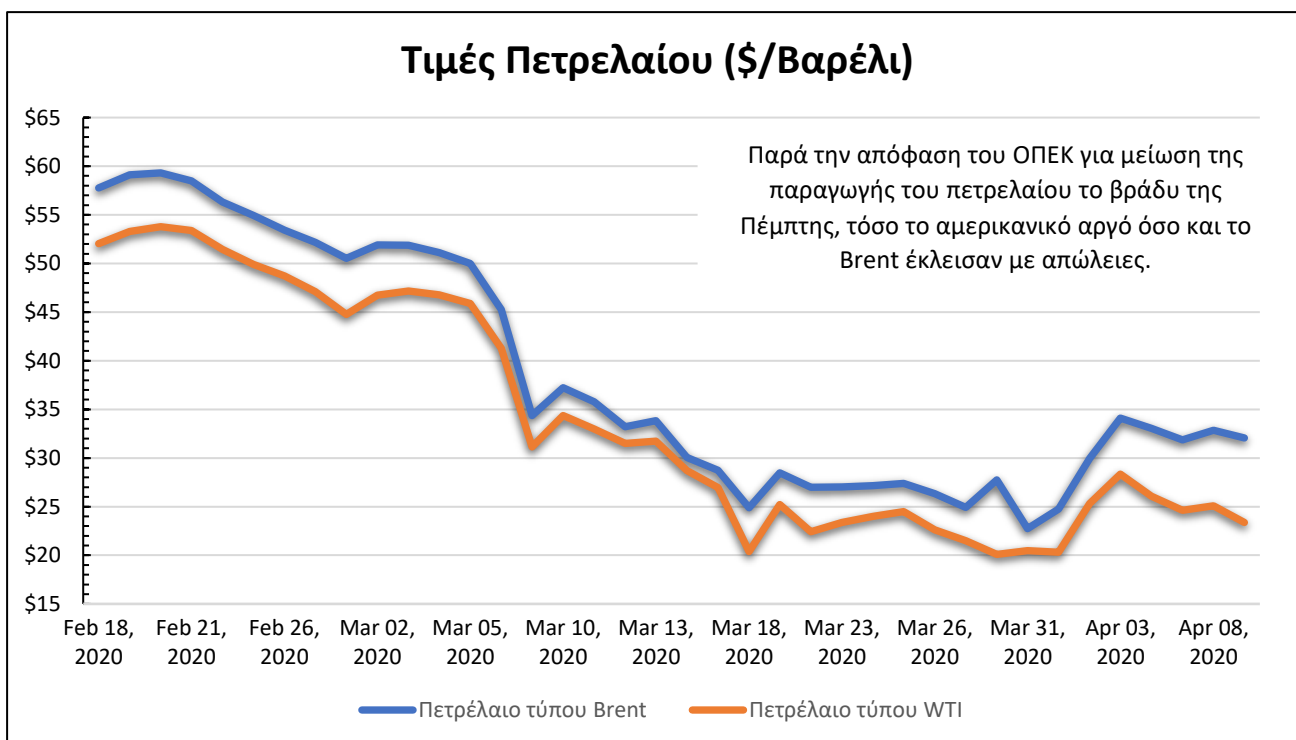
¹⁰ Από κοινού με την Τράπεζα της Αγγλίας

¹¹ Το κόστος τους – εφόσον εξειδικεύεται – συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό δημοσιονομικό κόστος.

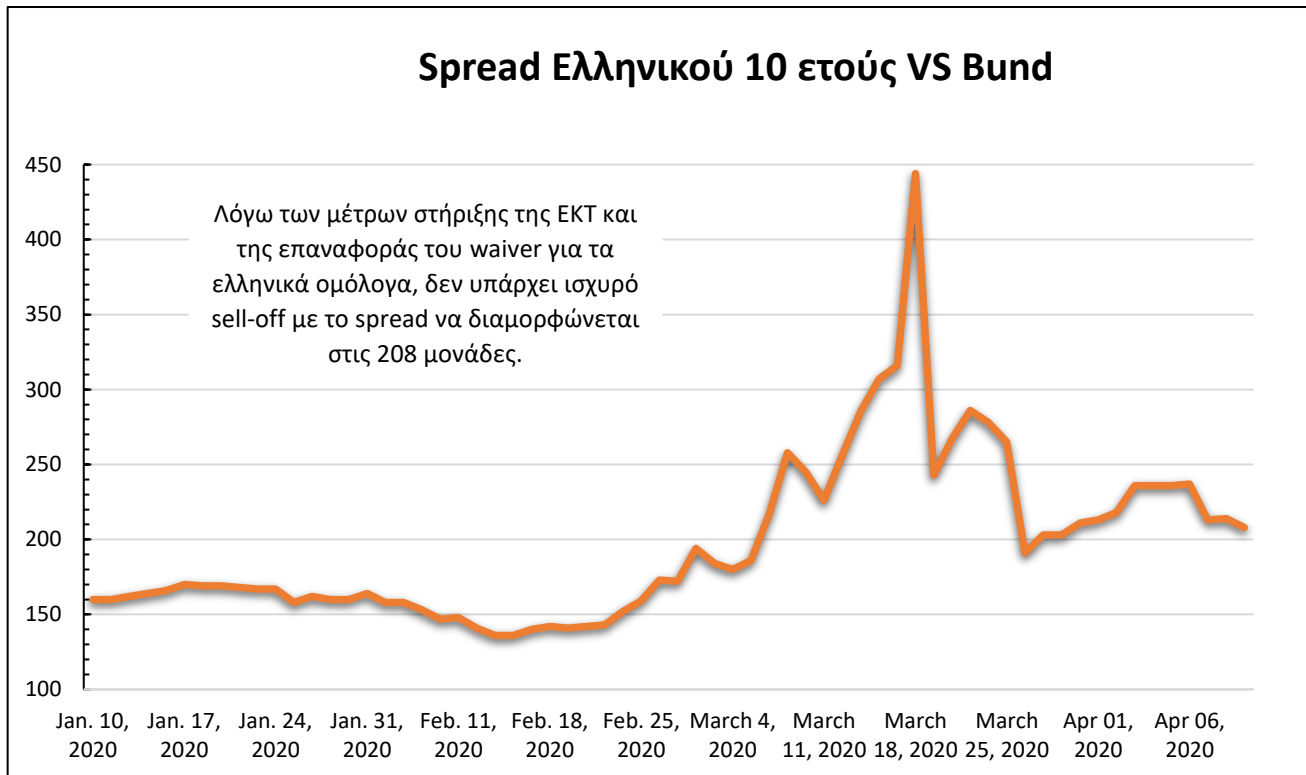
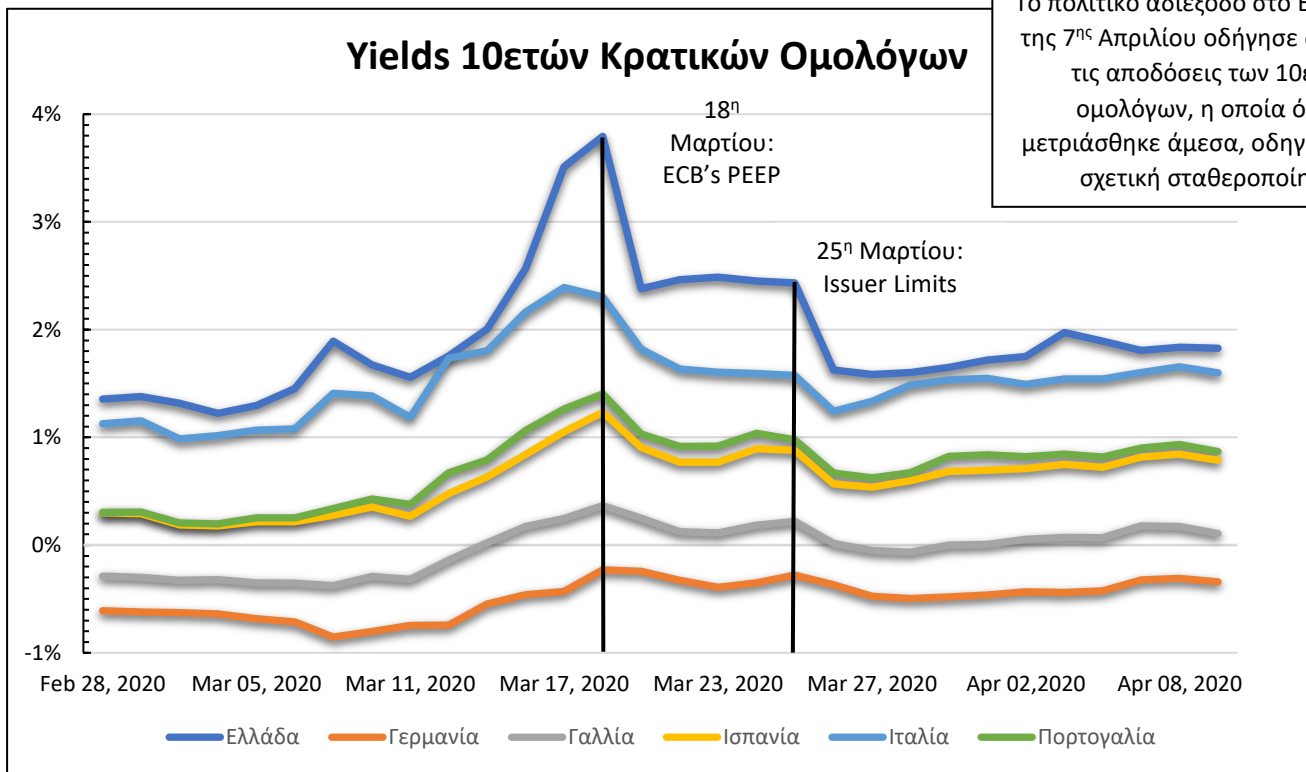
Οικονομικές Εξελίξεις (06/04 – 09/04)

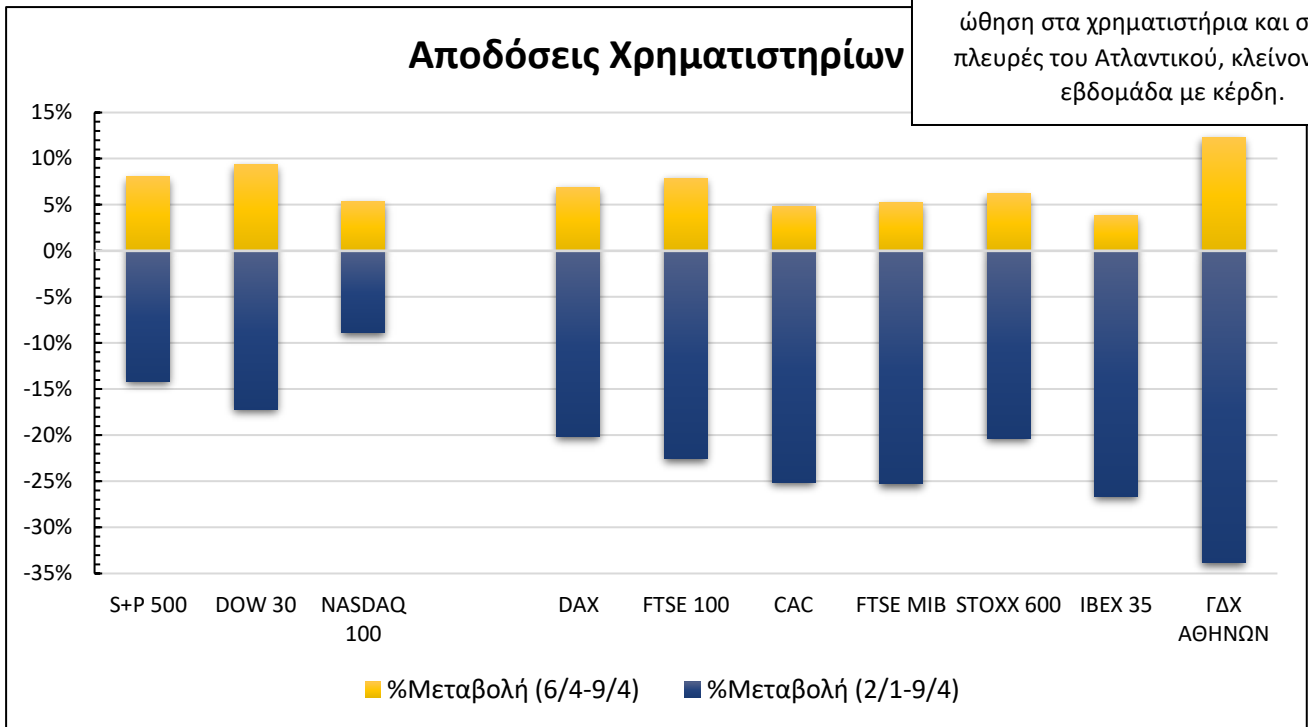
Πηγή: investing.com

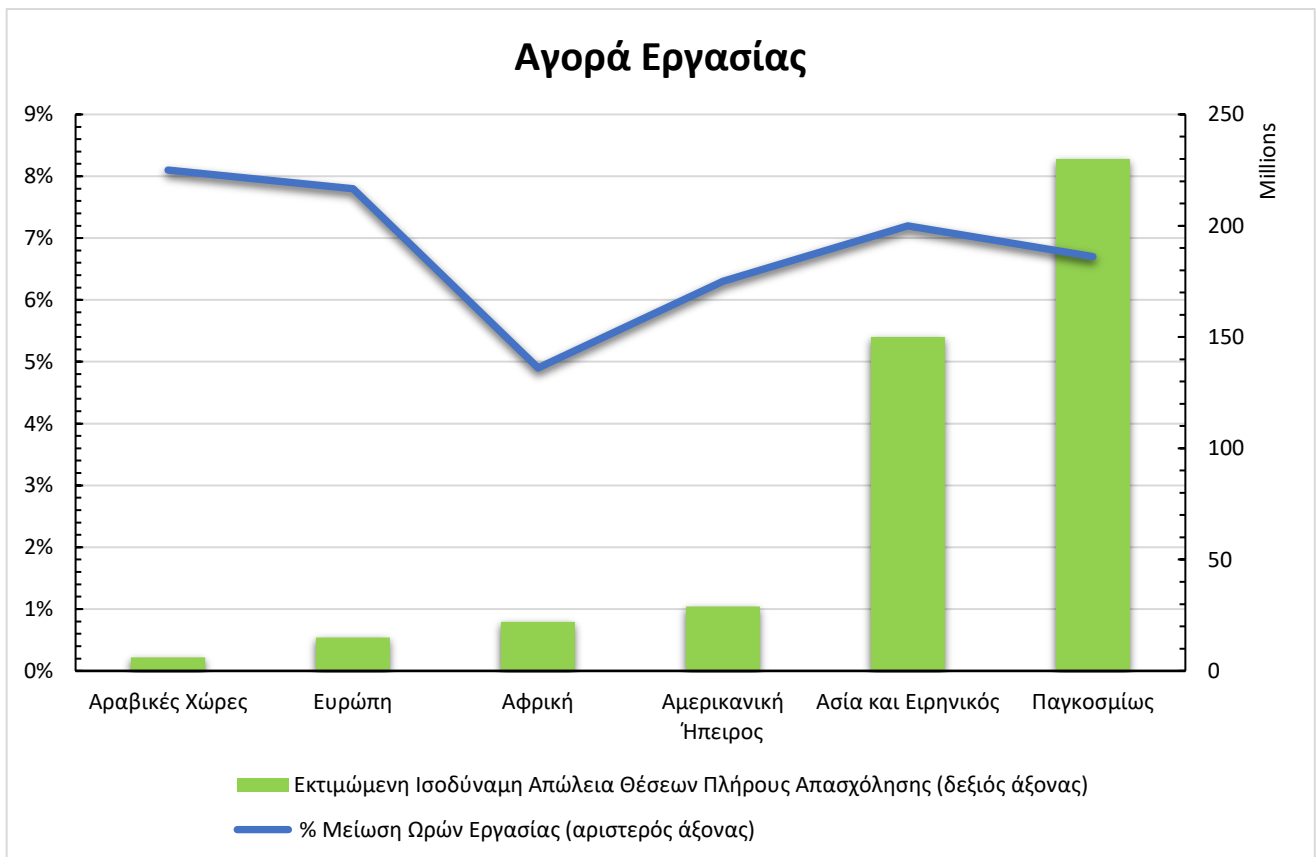
Πηγή: investing.com

Τα έκτακτα μέτρα στήριξης των κεντρικών τραπεζών σε Αμερική και Ευρώπη έδωσαν ώθηση στα χρηματιστήρια και στις δυο πλευρές του Ατλαντικού, κλείνοντας την εβδομάδα με κέρδη.

Πηγή: investing.com

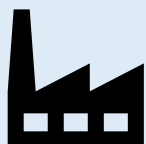
Σύμφωνα με νέα [έκθεση](#) της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το δεύτερο τρίμηνο του 2020, εκτιμάται πως οι ώρες εργασίας θα μειωθούν κατά 6,7% παγκοσμίως λόγω της πανδημίας, ποσοστό που ισοδυναμεί με εργασία πλήρους απασχόλησης 230 εκατομμυρίων εργαζομένων. Βάσει αυτού, οι νέοι άνεργοι θα ξεπεράσουν κατά πολύ τα 25 εκατομμύρια. Πηγή δεδομένων: ILO

Διαβάσαμε

Μελέτες, αναλύσεις, προβλέψεις για τις οικονομικές διαστάσεις της πανδημίας

Δεδομένων των καταγιστικών εξελίξεων, [ο Nouriel Roubini αναρωτιέται στο Project Syndicate](#) αν μας περιμένει ένα 'Greater Depression' από το Great Depression της δεκαετίας του '30. Επισημαίνει πως τόσο στη Μεγάλη Ύφεση όσο και στην κρίση του 2008, οι χρηματιστηριακές αγορές κατέρρευσαν κατά 50% ή περισσότερο, οι αγορές πιστώσεων πάγωσαν, σημειώθηκαν τεράστιες πτωχεύσεις, τα ποσοστά ανεργίας ξεπέρασαν το 10% και το ΑΕΠ συρρικνώθηκε με ετήσιο ρυθμό τουλάχιστον 10%. Αλλά όλα αυτά χρειάστηκαν περίπου τρία χρόνια για να εξελιχθούν. Κατά την τρέχουσα κρίση, εξίσου δεινές μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές επιπτώσεις έχουν υλοποιηθεί σε μόλις τρεις εβδομάδες.

Υπάρχει μια ελπίδα πως η εικόνα των αγορών θα βελτιωθεί σταδιακά, με βάση το πρότυπο της Κίνας. Ωστόσο, [ο Kenneth Rogoff στο Project Syndicate](#) εξηγεί πως το παράδειγμα της Κίνας είναι παραπλανητικά αισιόδοξο: ακόμη κι αν η κινέζικη παραγωγή φτάσει τα προ-πανδημίας επίπεδα (που και αυτό δεν είναι σίγουρο), από πού θα προέλθει η ζήτηση όταν όλος ο υπόλοιπος κόσμος βρίσκεται σε δυσμενή θέση; Για παράδειγμα, για τις ΗΠΑ μία επαναφορά ακόμη και σε ποσοστό 70-80% του προ-πανδημίας δυναμικού φαντάζει μακρινό όνειρο. Γι' αυτό και [τεχνοκράτες, ακαδημαϊκοί, αλλά και πολιτικοί ανώτατων αξιωμάτων δημοσίευσαν στο VoxEU του Centre for Economic Policy Research μία επιστολή](#) στις κυβερνήσεις των G20 κρατών προκειμένου να ληφθούν μέτρα σε παγκόσμιο επίπεδο τόσο στο μέτωπο της υγείας όσο και της οικονομίας. Μεταξύ άλλων ζητούν ιδιαίτερη βοήθεια προς τις αναδυόμενες οικονομίες (και ιδίως εκείνων των φτωχότερων και αναπτυσσόμενων κρατών), περαιτέρω ανακεφαλαιοποίηση της Παγκόσμιας Τράπεζας, αλλά και τραπεζών περιφερειακής ανάπτυξης, ανθρωπιστική βοήθεια, ιδίως προς μειονότητες, καθώς και ευελιξία στις αποπληρωμές και ελαφρύνσεις χρεών.

Θα αλλάξει όμως η πανδημία αυτή τον κόσμο όπως τον γνωρίζουμε; Δύσπιστος είναι [ο Dani Rodrick σε άρθρο του στο Project Syndicate](#), ο οποίος εκτιμά πως η πανδημία αυτή κινδυνεύει από το 'confirmation bias' του ίδιου του status quo – όπως αναφέρει παραδειγματικά – με τον νεοφιλελευθερισμό να συνεχίζει να αργοπεθαίνει, τους λαϊκιστές 'αυτοκράτορες' να γίνονται ακόμη πιο αυταρχικοί και την υπερ-παγκοσμιοποίηση να παραμένει σε αμυντική θέση καθώς οι εθνοκεντρικές πολιτικές θα κυριαρχούν. Τώρα που το κράτος φαίνεται να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο, πρέπει να παράσχει άμεσες, αλλά μακροπρόθεσμα βιώσιμες λύσεις, αναγνωρίζει [η Mariana Mazzucato στο Project Syndicate](#). Προτείνει μέτρα ελάφρυνσης του χρέους, άμεσες χρηματικές εισφορές προς τα νοικοκυριά που το χρειάζονται, καθώς και κρατικές ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις υπό προϋποθέσεις: να μην προβούν σε επαναγορά μετοχών, να μην προχωρήσουν σε απολύσεις, να επενδύσουν στην επιμόρφωση των υπαλλήλων τους, να εστιάσουν επενδυτικά στη βιώσιμη ανάπτυξη, κτλ.

Η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula von der Leyen, καθώς και ηγέτες κρατών-μελών, έχουν απευθύνει έκκληση για [ένα νέο 'Marshall Plan'](#) εν όψει της κρίσης του κορωνοϊού. [Άρθρο της Lili Bayer στο POLITICO](#), όμως, επισημαίνει πως παρόλο που οι οικονομικές προκλήσεις πίσω από το Σχέδιο Μάρσαλ (Β' Παγκόσμιος Πόλεμος) και από το νέο οικονομικό πρόγραμμα της ΕΕ (πανδημία κορωνοϊού) είναι συγκρίσιμες, κατά τ' άλλα υπάρχουν πολλές διαφορές που καθιστούν την αναλογία παραπλανητική. Ένα πραγματικό Σχέδιο Μάρσαλ 2.0 θα προϋπέθετε τη χρηματοδότηση από μια τρίτη δύναμη (όπως ήταν οι ΗΠΑ) και όχι τη στήριξη των ίδιων των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων, καθώς και έναν πολύ μεγαλύτερο ευρωπαϊκό προϋπολογισμό.

[Η Corina Stratulat του European Policy Centre \(EPC\)](#) εξετάζει τα ζητήματα που εγείρονται για τη ζώνη Σένγκεν, την κοινωνική πολιτική, τη δημοκρατία στην ΕΕ. Καλεί την ΕΕ να μην επιλέξει αυτόματα μία στρατηγική στη λογική του 'damage control', αλλά να προσαρμοστεί θεσμικά και στρατηγικά για τις νέες εξελίξεις. Μία ευρωπαϊκή δημοσιονομική πολιτική θα μπορούσε να αποτελεί δείγμα αυτής της προσαρμοστικότητας. Τη στρατηγική αυτή υποστηρίζει [ο Thorsten Beck σε άρθρο στο VoxEU του Centre for Economic Policy Research](#). Χρησιμοποιεί επιχειρήματα i) οικονομικά (μια κοινή δημοσιονομική πολιτική είναι εν τέλει προς το συμφέρον όλων των κρατών), ii) πολιτικά (η ιστορία της ΕΕ δείχνει πως η έλλειψη μιας γενναίας κοινής στρατηγικής αποδεικνύεται πιο προβληματική από διστακτικά βήματα που μπορεί αρχικά να φαίνονται συνετά), αλλά και iii) ηθικά (με τον ίδιο τρόπο που κράτη-μέλη είναι αλληλέγγυα σε υγειονομικές προκλήσεις, όπως π.χ. η Γερμανία που δέχεται ασθενείς από άλλα κράτη, έτσι πρέπει να αναδειχθεί και η οικονομική αλληλεγγύη ως ηθική υποχρέωση).

Τη δημιουργία ενός 'τέταρτου πυλώνα', ευρωπαϊκής χρηματοδότησης προς τα κράτη-μέλη για τη στήριξη της οικονομίας, πέραν του ΕΜΣ (ESM), του Κοινοτικού Προϋπολογισμού και των Εργαλείων της ΕΚΤ, [ζητούν ο Επίτροπος εσωτερικής αγοράς και ο Επίτροπος δημοσίων οικονομικών, Τιερί Μπρεττόν και Πάολο Τζεντιλόνι](#). Αυτό θα μπορούσε, για παράδειγμα, να λάβει τη μορφή ενός ευρωπαϊκού ταμείου δημιουργίας μακροπρόθεσμων ομολόγων ή/και κατανομής των φορολογικών πόρων. Η διακυβέρνηση ενός τέτοιου ταμείου θα πρέπει να περιοριστεί αυστηρά στους στόχους της χρηματοδότησης κοινών επενδύσεων για οικονομική ανάκαμψη που συνδέονται με την τρέχουσα κρίση.

Για να διασφαλιστεί ότι όλες οι χώρες της ΕΕ μπορούν να κάνουν ό, τι είναι απαραίτητο για την καταπολέμηση του οικονομικού αντίκτυπου της πανδημίας, πρέπει να μοιραστούμε το δημοσιονομικό κόστος αυτής της κρίσης, υποστηρίζουν [οι Grund, Guttenberg και Odendahl σε άρθρο στο VoxEU του Centre for Economic Policy Research](#). Προτείνεται η ΕΕ να εκδώσει η ίδια ομόλογο στη βάση κρατικών εγγυήσεων και να δώσει τα χρήματα στα κράτη-μέλη ανάλογα με τις ανάγκες τους (στήριξη της υγειονομικής περίθαλψης, της ρευστότητας στον ιδιωτικό τομέα, των προγραμμάτων βραχείας απασχόλησης και των πακέτων κινήτρων, κτλ.), τα οποία θα αποπληρωθούν από τα κράτη-μέλη ανάλογα με την τότε δυναμική της οικονομίας τους.

Καθώς, λοιπόν, η ευρωπαϊκή οικονομία δοκιμάζεται, το IGM (Initiative on Global Markets) Forum του University of Chicago κάλεσε την ομάδα του που απαρτίζεται από κορυφαίους Ευρωπαίους οικονομολόγους [να εκφράσουν τις απόψεις τους](#) σχετικά με την ανταπόκριση της οικονομικής πολιτικής της Ευρώπης στην κρίση της πανδημίας. Τα τρία τέταρτα των εμπειρογνομόνων συμφωνούν ότι τα lockdowns είναι πιθανό να αποδειχθούν καλύτερα για την οικονομία μεσοπρόθεσμα σε σχέση με λιγότερο επιθετικά μέτρα, ενώ πάνω από το 90% απαιτούν πανευρωπαϊκά μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής. Ωστόσο, οι απόψεις δίστανται σχετικά με την ανάγκη για τα κορωνο-ομόλογα, δεδομένης της προθυμίας της ΕΚΤ να αγοράσει κρατικά ομόλογα. Εκείνοι που είναι υπέρ των κορωνο-ομολόγων ανησυχούν για την ολοκληρωτική εξάρτηση από την ΕΚΤ, ενώ όσοι διαφωνούν, φαίνεται να προβληματίζονται για το ενδεχόμενο ανεύθυνων κυβερνητικών δαπανών.

Οι ειδικοί του ΕΛΙΑΜΕΠ γράφουν

«Το 2020 θα αφήσει πίσω ανεργία και κατεστραμμένες οικονομίες. Θα χρειαστούν υψηλές δαπάνες, μεγάλες επενδύσεις, δημοσιονομικά ελλείμματα για αρκετά χρόνια, για την ανοικοδόμηση. Πώς θα συνυπάρξουν αυτά με τη δημοσιονομική λιτότητα που θα επιβάλλουν τα τεράστια επίπεδα δημόσιου χρέους, στις οικονομίες του Νότου, που ήδη στερούνται δημοσιονομικού χώρου; Αυτό είναι το κεντρικό διακύβευμα του corona bond. Η Ιταλία και άλλες νότιες χώρες μπορούν πάντα να καταφύγουν στον ESM, του οποίου η δύναμη πυρός μπορεί να αυξηθεί πολύ παραπάνω από τα 410 δις. (3,4% ΑΕΠ Ευρωζώνης). Όμως τα δάνεια του ESM θα προστεθούν στο εθνικό χρέος τους, ακόμα κι αν είναι με ευνοϊκούς όρους (σχεδόν μηδενικό επιτόκιο, δεκαετίες ορίζοντα αποπληρωμής, ήπια αιρεσιμότητα). Η νέα διόγκωση χρέους θα κλειδώσει τις χώρες αυτές σε μακρά δημοσιονομική λιτότητα. Εκτός εάν η ΕΚΤ το απορροφήσει πλήρως στο μέλλον, δεχόμενη την εσαεί αναχρηματοδότησή του (rollover) με έκδοση νέων ομολόγων. Κάτι τέτοιο όμως είναι εκτός του παρόντος αποδεκτού πλαισίου της ΕΚΤ. Εδώ μπαίνουν τα ευρωομόλογα-corona bonds. Θα ήταν πολύ πιο εύκολο να τα απορροφήσει πλήρως η ΕΚΤ ως ευρωπαϊκό (και όχι εθνικό) χρέος.»

Γιώργος Παγουλάτος, Γενικός Διευθυντής του ΕΛΙΑΜΕΠ, [Τα Νέα, 04.04.2020](#)

«Χωρίς έναν ευρωπαϊκό μηχανισμό χρηματοδότησης, μόλις τελειώσει η υγειονομική κρίση, ελλοχεύει ο κίνδυνος ενός κατακερματισμένου οικονομικού τοπίου, καθώς οι ευρωπαϊκές οικονομίες θα βρίσκονται σε πολύ διαφορετικές δημοσιονομικές και μακροοικονομικές τροχιές. Η διόρθωση των ανισορροπιών θα απαιτήσει πολιτικές προσαρμογής, οι οποίες ωστόσο έχουν υψηλό οικονομικό και πολιτικό κόστος· επιπλέον, δεδομένης της εμπειρίας από την κρίση χρέους, είναι απίθανο να γίνουν αποδεκτές από τις χώρες του Νότου. Μια νέα σύγκρουση για τις πολιτικές λιτότητας θα καθυστερήσει την οικονομική ανάκαμψη, θα αποδυναμώσει περαιτέρω την ήδη πληγείσα αξιοπιστία της ΕΕ και τελικά θα θέσει σε κίνδυνο την ίδια την Ευρωζώνη.»

Δημήτρης Κατσιάκας, Επικεφαλής του Παρατηρητηρίου για την Ελληνική & Ευρωπαϊκή Οικονομία του ΕΛΙΑΜΕΠ, [liberal.gr, 10.04.2020](#)

«Ίσως έχει βοηθήσει ότι η Ελλάδα βρίσκεται σε σχεδόν διαρκή κατάσταση διαχείρισης κρίσης από το 2010... Δεν είχαμε τον εφησυχασμό που ορισμένες ανεπτυγμένες οικονομίες μπορούν και επιτρέπουν στον εαυτό τους (...) Μία κοινωνία που έχει υποστεί δυσκολίες για μια παρατεταμένη περίοδο γνωρίζει πότε η προσωπική θυσία είναι απαραίτητη ή αναπόφευκτη.»

Γιώργος Παγουλάτος, Γενικός Διευθυντής του ΕΛΙΑΜΕΠ, *“How Greece flattened the coronavirus curve”*, [Δηλώσεις στο Al Jazeera, 07.04.2020](#)

Το ΕΛΙΑΜΕΠ, στις 8 Απριλίου 2020, πραγματοποίησε δημόσια διαδικτυακή συζήτηση με θέμα «Πού οδεύει η Ευρωζώνη;». Η συζήτηση αυτή αποτελεί την αρχή ενός νέου κύκλου συζητήσεων σχετικά με τις προκλήσεις που προκύπτουν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο από τη ραγδαία εξάπλωση του COVID-19. Συμμετείχαν η Μαρία Δεμερτζή (Αναπληρώτρια Διευθύντρια, Bruegel), ο Γιάννης Εμμανουηλίδης (Διευθυντής Ερευνών, European Policy Centre – EPC) και ο Γιώργος Παγουλάτος (Γενικός Διευθυντής, ΕΛΙΑΜΕΠ/Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών). Τη συζήτηση συντόνισε ο Γιάννης Παλαιολόγος (Καθημερινή). Μπορείτε να παρακολουθήσετε τη συζήτηση [εδώ](#).